

Mottagare
Regionstyrelsen

Remiss II - Ansökan om tillstånd enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon (SEZ) för uppförande och drift av en havsbaserad vindpark - Vindpark Aurora

Förslag till beslut

- Regionstyrelsen beslutar att föreslaget yttrande lämnas till länsstyrelsen i Gotlands län.

Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Sammanfattning

Bolaget OX2 söker om tillstånd för vindpark Aurora, inom Sveriges ekonomiska zon (SEZ), i havet drygt 2 mil söder om Gotland. Parken kan enligt förstahandsyrkandet som mest få 370 vindkraftverk. De förväntas kunna ge cirka 24 TWh el per år. Regionstyrelsen yttrade sig till länsstyrelsen så sent som i december 2023 över denna ansökan. Nu har länsstyrelsen gett regionen en möjlighet att yttra sig igen, efter att ha sett inlämnade kompletteringar och bolagets bemötande av inkomna yttranden.

Länsstyrelsen Gotlands eget remissyttrande förslog begränsningar och en alternativ utformning av vindparken, med hänsyn till riksintressena för kulturmiljön i Sundre på Gotland och i Östra Ölands kust- och odlingsbygder. Bolaget har därav ansett sig nödgat att ta fram ett andrahandsyrkande om ett betydligt mindre förslag till vindpark, bil.A1, där områdets norra del utgått. Bland annat kommer då parken på 3 mils avstånd till Gotland istället för drygt 2 mil.

Uppskattad årlig elproduktionen som enligt uppgår till 24 TWh, kan jämföras med Forsmark i norra Uppland. Det är Sveriges största elproducerande anläggning, med en årsproduktion på drygt 25 TWh el från tre kärnreaktorer. Andrahandsyrkandet för Aurora bedöms kunna producera 17 TWh per år, det vill säga skillnaden jämfört med förstahandsyrkandet motsvarar nära en kärnreaktors årsproduktion. 17 TWh el är också ungefär vad Luleälven i Norrbotten, den högst producerande vattenkraftsälven i Sverige med 15 vattenkraftverk, ger under ett bra år.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att med det nu kompletterade underlaget, bör ansökan bifallas enligt förstahandsalternativet i ansökan.

Ärendebeskrivning

De största verken som nämns i ansökan för Aurora-parken har en maximal navhöjd på 200 meter och en maximal rotordiameter på 340 meter. Det är verk som inte finns någonstans på marknaden idag. Därför uppskattas dimensionerna på ingående delar genom att skala upp verk som är i drift. Verk med 340 meters rotor får då en största bladbredd på cirka 10,5 meter och en nacell med måtten cirka 15 x15 x 40 m. Det är dessa mått som använts i de fördjupade synbarhetsanalyserna.

Ur kulturmiljöhänseende är verkens synlighet främsta argumentet mot parken. För att bland annat bemöta Riksantikvarieämbetet som i ett tidigare yttrande angett att ”betydande kultur- och naturvärden knutna till landskapen dels på södra Gotland och dels inom världsarvet Södra Ölands odlingslandskap skulle skadas i en omfattning som inte kan anses motiverad”, har SWECO nu gjort en fördjupad kulturmiljöanalys, bilaga H3. Riksintressebeskrivningar, för berörda kulturmiljö-områden och världsarvet Södra Ölands odlingslandskaps ”Outstanding Universal Value (OUV)” analyseras i den, utifrån frågan om vindparkens synlighet gör att områdena i lägre grad karaktäriseras av sin kulturhistoria och sitt sammanhang.

Fördjupade synbarhetsanalyser, bil. H3.1 & H3.2, från några representativa punkter visar påverkan mer precist än de tidigare gjorda s. k. ZVI-analyserna. De nya analyserna anger att: Med en park enligt förstahandsyrkandets största volym, (där andrahandsyrkandet förslag enligt bilaga A1, visas i parentes), kommer från Hoburgs fyr 189, (91), verk av vindparkens max. 370, (255), verk att vara synliga. Därav kommer, från Hoburg, delar av blad och torn att vara synliga på 86 verk, och endast delar av torn att vara synliga på 103 verk. Från Kapelludden på Öland blir 216, (152), verk synliga och 134, (118), verk blir synliga från Sandbyborg på Öland. Från Stora Karlsö kommer samtliga vindkraftverk att finnas för långt bort för att kunna ses av mänskliga ögon.

Sikten mot vindparken från dessa platser varierar. Av årets alla timmar kommer verken synas från Hoburgs fyr mellan 20–52 % av tiden, (alt. 20–42%), från Kapelludden 20–40 % (alt. 10–38 %) av tiden och från Sandbyborg 20–39 % (alt. 10–38 %) av tiden. Dagtid under sommaren kommer verken synas från Hoburgs fyr mellan 10–60 % (alt.10–42 %) av tiden, från Kapelludden 10–40% (alt. 10–38 %) av tiden och från Sandbyborg 10–38% (alt. 10–38 %) av tiden. Kulturmiljöanalysen konstaterar viss visuell påverkan, inklusive begränsad påverkan från hinderbelysningen, men analysen landar i att riksintressets värden som mest kommer att försvagas, utan risk för påtaglig skada på riksintresset.

Bolagets bedömning att påverkan på fåglar bedöms bli godtagbart liten, styrks av bilagorna H, H1 och H2. Bolagets utredningar och underlag som redovisats dels i miljökonsekvensbeskrivningen och dels i tillhörande komplettering, bil H, bedöms visa att verksamheten inte medför en påtaglig risk för negativ påverkan på tumlare. Sammanfattningsvis anser Bolaget med ett citat ur bilagan *AUR Energiipark AB - Yttrande SEZ* att ”ett fullgott skydd för migrerande fåglar

och fladdermöss kan säkerställas med föreslagen driftreglering; att driftreglerings-villkor inte ska föreskrivas utan någon bortre gräns av antalet timmar; att det är både tillräckligt och ändamålsenligt att villkor till skydd för tumlare enbart föreskrivs i Natura 2000-tillståndet; att den sökta verksamheten inte medför en otillåten påverkan för Östersjötumblaren (vare sig på individ- eller populationsnivå) eller någon annan berörd art; att etableringen av vindpark Aurora inte medför påtaglig skada på riksintresset Gotland enligt 4 kap. MB eller riksintressen enligt 3 kap. 6 § MB; att etableringen av vindparken inte medför någon påtaglig skada på riksintresseanspråken för sjöfart i området; samt att myndigheternas krav på ökat säkerhetsavstånd inte är motiverat ur sjösäkerhetssynpunkt och går längre än vedertagna standarder.”

Lagar och föreskrifter som påverkar ärendet

Denna ansökan görs enligt Lag (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon. Länsstyrelsen prövar parallellt bolagets ansökan om Natura 2000-tillstånd enligt 7 kap 28 a § miljöbalken för samma vindpark. Ett sådant tillstånd får ges endast om verksamheten ensam eller tillsammans med andra pågående eller planerade verksamheter eller åtgärder inte kan skada de livsmiljöer som ska bevaras i Natura 2000-områdena.

Kulturmiljövårdens riksintressen regleras i miljöbalkens 3 kap. 6 §, och ingår i miljöbalkens hushållningsbestämmelser (Boverket, 2023).

I EU:s förnybarhetsdirektiv, med revideringen som trädde i kraft den 20 november 2023 tillmäts nu ren elproduktion ett överskuggande allmänintresse av vikt för människors hälsa och säkerhet. Det ska bland annat komma till uttryck i effektivare tillståndsprocesser.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att det kompletterade underlaget, med villkorskatalog, bilaga I.1, nu redovisar goda skäl för att denna ansökan ska kunna bifallas. Därför kan bilagt förslag till yttrande lämnas till länsstyrelsen.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv görs inte för remisser.

Beslutsunderlag

RSF tjänsteskrivelse, daterad 2024-03-14

Förslag till RS yttrande, daterat 2024-03-14

Länsstyrelsens erbjudande att lämna yttrande, inkom 2024-03-11, tillsammans med AUR Energipark AB - Yttrande SEZ (28 februari 2024), med följande bilagor:

A.1 Karta över verksamhetsområde, med bolagets andrahandsyrkande

H Bemötande-PM

H.1 Bemötande över yttrande från Gotlands Ornitologiska Förening och BirdLife Sverige

H.2 Bemötande över yttrande från Naturskyddsföreningen Gotland

H.3 PM Kulturmiljöanalys

H.3.1 Fördjupad analys av visuell påverkan – Vindpark Aurora (förstahandsyrkande omfattande 370 vindkraftverk)

H.3.2 Fördjupad analys av visuell påverkan – Vindpark Aurora (andrahandsyrkande omfattande 255 vindkraftverk)

H.6 Animeringar

I.1 Konsoliderad villkorskatalog (SEZ)

I.2 Konsoliderad villkorskatalog, ändringsmarkerad (SEZ)

J Konsoliderad villkorskatalog (Natura 2000-ansökan)

Därutöver finns bilagorna H4 och H5, som tunga ej bilagda filer och i tryckt version på Länsstyrelsen i Visby: H.4 Fotomontage med bolagets förstahandsyrkande och

H.5 Fotomontage med jämförelse mellan bolagets första- och andrahandsyrkande
Regionstyrelsens tidigare yttrande, daterat 2023-12-13

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till

gotland@lansstyrelsen.se

eller via post till

Länsstyrelsen i Gotlands Län, 621 85 VISBY.